

**Komunikat Urzędu KNF z dnia 15 kwietnia 2009 r. w sprawie
zaliczania aktywów na pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych**

Zgodnie z art. 154 ust. 9 *ustawy o działalności ubezpieczeniowej*, Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) może na wniosek zakładu ubezpieczeń udzielić zezwolenia na uznawanie za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, aktywów innych niż określone w art. 154 ust. 6 *ustawy o działalności ubezpieczeniowej*, pod warunkiem, że są one związane z nowymi instrumentami finansowymi. Jednocześnie w decyzji udzielającej zezwolenia nadzór określa warunki dopuszczalności uznawania wskazanych w zezwoleniu aktywów za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych.

Aktywa kwalifikujące się do aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych musi cechować rentowność, bezpieczeństwo i płynność oraz powinny być one w odpowiedni sposób zróżnicowane i rozproszone tak, aby nie były one związane z jednym rodzajem aktywów lub jednym podmiotem, jak również nie były obciążone zobowiązaniami innymi niż wynikające z umowy ubezpieczenia.

Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) informuje, że w związku z elastyczną polityką nadzoru w zakresie warunków dopuszczalności uznawania aktywów za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, zezwolenia dla zakładów ubezpieczeń na uznanie danego instrumentu finansowego za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, w przypadku zwiększonej koncentracji aktywów w jednym podmiocie będą udzielane m. in. pod warunkiem, że zakład ubezpieczeń będzie utrzymywał środki własne w wysokości większej od marginesu wypłacalności co najmniej o równowartość kwoty obliczonej według następującego wzoru:

$$SUB \cdot \max\left(0; \frac{A}{SUB} - K\right) \cdot G \cdot \xi$$

gdzie:

SUB oznacza wartość sumy bilansowej zakładu ubezpieczeń;

A oznacza wartość wszystkich aktywów ulokowanych w danym banku, na które zakład ubezpieczeń otrzymał zgodę KNF na podstawie art. 154 ust. 9 *ustawy o działalności ubezpieczeniowej* i które zakład ubezpieczeń uwzględnia przy wyliczeniu aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, powiększonych o wartość danego instrumentu finansowego;

K oznacza poziom maksymalnego limitu koncentracji aktywów ulokowanych w danym banku, w odniesieniu do których KNF może wydać zgodę na uznanie za aktywa stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych na podstawie art. 154 ust. 9 *ustawy o działalności ubezpieczeniowej*,

w zależności od aktualnego ratingu wystawionego dla banku przez uznaną agencję ratingową; współczynnik K przyjmuje wartości (dla ratingów agencji ratingowej Fitch Ratings Ltd.):

- 5% w przypadku ratingu od „AAA” do „A”;
- 3% w przypadku ratingu „BBB” lub niższym, oraz w przypadku braku ratingu;

G oznacza obciążenie kapitałowe związane z przekroczeniem limitu koncentracji określonego przez ww. współczynnik K i w zależności od ratingu dla danego banku; współczynnik G przyjmuje wartości (dla ratingów agencji ratingowej Fitch Ratings Ltd.):

- 15% w przypadku ratingu „AAA” lub „AA”,
- 18% w przypadku ratingu „A”,
- 30% w przypadku ratingu „BBB”,
- 73% w przypadku ratingu „BB” lub niższym oraz w przypadku braku ratingu.

ξ mnożnik modyfikujący, za pomocą którego nadzór ma możliwość, w oparciu o posiadane informacje nadzorcze, dokonania modyfikacji wysokości dodatkowych środków własnych w związku z ryzykiem obniżenia się ratingu emitenta.

Zakład ubezpieczeń uwzględniając dany instrument finansowy w aktywach stanowiących pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych zobowiązany jest do stosowania określonego wymogu utrzymywania środków własnych w wysokości większej od marginesu wypłacalności najpóźniej po upływie trzech miesięcy od dnia doręczenia decyzji KNF.

Celem nadzoru finansowego jest wzmocnienie stabilności systemu finansowego w Polsce, w szczególności poprzez:

- lepszą dystrybucję płynności w systemie finansowym,
- wzmocnienie kapitałowe zakładów ubezpieczeń, np. poprzez zatrzymanie zysków (niewypłacanie dywidendy),
- uniknięcie „efektu domina” w grupie kapitałowej w hipotetycznej sytuacji wystąpienia problemów w którymś z podmiotów z grupy zakładu ubezpieczeń.

W związku z elastyczną polityką UKNF, zakłady ubezpieczeń będą mogły rozproszyć aktywa w więcej niż jednym banku lub znaleźć dodatkowe środki własne zabezpieczające ryzyko.

Przyjęta przez UKNF metodologia obliczania dodatkowych środków własnych ponad margines wypłacalności wywodzi się z rozwiązań opracowanych przez Komitet Europejskich Nadzorów Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (CEIOPS) w II kwartale 2008 r. w oparciu o badania prowadzone wśród europejskich zakładów ubezpieczeń. Przyjęte wartości współczynników K i G ustalone zostały na podstawie przeprowadzonej przez CEIOPS analizy różnic osiąganych wyników pomiędzy dobrze zdywersyfikowanym portfelem inwestycji (odpowiadający średniej europejskiej portfela inwestycji zakładów ubezpieczeń), a portfelem, w którym występowała koncentracja inwestycji w instrumenty finansowe danego podmiotu o określonym ratingu. Opis metodologii wyznaczenia wymogu kapitałowego dla koncentracji ryzyk rynkowych oraz sposób wyznaczenia wartości współczynników K i G zawarty został w

dokumencie opracowanym przez CEIOPS, którego fragment w zakresie opisu metodologii jest dostępny na:

http://www.knf.gov.pl/rynek_ubezpieczen/Informacje_dla_ubezpieczycieli/metodologie/index.html

Zdaniem UKNF testy i analizy wykonane przez CEIOPS dają podstawę do uznania, że wymóg posiadania dodatkowych środków własnych w wysokości ustalonej zgodnie z ww. formułą jest skutecznym instrumentem minimalizowania ryzyka kredytowego, jakie może wystąpić po stronie podmiotu, w którym zakład ubezpieczeń ulokował swoje aktywa, i z tego powodu powinien być wykorzystany jako warunek uznawania tych aktywów za stanowiące pokrycie rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, w szczególności w przypadku istotnego poziomu koncentracji w skali całości lokat zakładu ubezpieczeń.